

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/9/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122200187
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4122200187.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej a JUDr. Vladimíra Pribulu, v právnej veci navrhovateľky - žalobkyne: A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z.-L., F. XX/X, proti žalovanému: J. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z.-L., F. XX/X, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 11. januára 2022, č. k. 9C/1/2022-18, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že: a/ ukladá žalovanému J. F., nar. XX.XX.XXXX zákaz vstupovať do bytu č. X na 7. poschodí, nachádzajúceho sa v Z.-L., F. XX/X, a b/ zakazuje žalovanému približovať sa k žalobkyni A. F., nar. XX.XX.XXXX, na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov.

II. Žalobkyni nepriznáva náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania

odôvodnenie:

1.1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) uznesením z 11. januára 2022, č. k. 9C/1/2022-18 zamietol v celom rozsahu návrh navrhovateľky (ďalej len „žalobkyne“) na nariadenie neodkladného opatrenia a odporcovi (ďalej len „žalovanému“) nepriznal nárok na náhradu trov konania.

1.2. Výrok rozhodnutia o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia po právnej stránke odôvodnil podľa ustanovení § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. e/ a h/, § 328 ods. 1, 2 a § 329 ods. 1 prvá veta CSP a výrok o náhrade trov konania oprel o ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

2. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že navrhovateľka (žalobkyňa) sa návrhom doručeným súdu dňa 10.01.2022 domáhala, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zakáže žalovanému vstupovať do bytu č. 4 na 7. poschodí na adrese F. XX/X, Z.-L. a súčasne zakáže žalovanému približovať sa k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov. Návrh odôvodnila tým, že žalovaný je jej syn, ktorý má trvalý pobyt v byte, kde pôvodne bývala aj so svojím manželom, ktorý v F. zomrel. Žalovaný sa v byte dlhodobo nezdržiaval kvôli jeho asociálnemu spôsobu života. Flákal sa po meste, požíval alkoholické nápoje a neskôr aj drogy. Správanie žalovaného pod ich vplyvom bolo nevyspytateľné, zvykol jej vulgárne a opízlo nadávať a rôzne sa vyhrážať. V čase, keď manžel ešte žil, tak na jeho naliehanie synovi dala niekoľkokrát šancu a vzala ho späť do bytu, ale bezúspešne, pretože pod vplyvom alkoholu rozbil dvere, nábytok, vulgárne nadával, pýtal od nej peniaze a pod. Žalovaný je v súčasnej dobe v podmienke pre krádež alkoholu, tiež bol hospitalizovaný na viacerých psychiatrických oddeleniach. V auguste 2021 sa rozhodol liečiť v psychiatrickej liečebni vo Veľkom Záluží, avšak po 2 týždňoch liečbu ukončil a jeho prvá cesta viedla do krčmy. Pod vplyvom alkoholu sa pokúšal vrátiť domov, ale nevpustila ho ani do vchodu. V októbri 2021 ho pustila domov, vydržal však iba týždeň, a keďže jeho správanie bolo vulgárne a agresívne, poslala ho preč. Napriek tomu sa ešte raz pokúsila mu poskytnúť pomoc a podporu a to v decembri 2021 s podmienkou, že nesmie piť. Dňa 04.12.2021 prišiel domov a žili

spoločne v byte, pričom prvé dva týždne vyzeralo všetko v poriadku. Po uplynutí tejto doby začal znovu kolotoč agresívneho správania, pitia alkoholu, užívania drog a nevyspytateľných situácií. Celé dni sa flákal po vonku a ona trpela, kedy a v akom stave sa vráti. Žalovaný neustále od nej pýtal financie na svoje závislosti, pil tvrdý alkohol a pivo, užíval toulén a riedidlo. Žiadal, aby ho financovala, mal dlhy, ktoré chcel, aby mu pomáhala splatiť. Dňa 31.12.2021 žalovaného nahnevalo, že ľudia na sídlisku púšťali ohňostroj. Začal kričať z okna a vulgárne nadával. Z balkóna vyhodil hrniec a reproduktor. Bála sa, aby niekoho pod oknami netrafil. Pretože žalovaný bol veľmi rozčúlený, tak sa zo strachu zatvorila vo svojej izbe a nevychádzala von, aby ho ešte viac nevyprovokovala. Žalovaný potom odišiel niekam von a vrátil sa pod vplyvom alkoholu. Bol hlučný, vulgárny už vo vchode bytového domu a aj v jej byte, kde jej nadával a kričal. Kvôli jeho správaniu susedia privolali políciu. Polícia ju vypočula s tým, že začalo konanie vo veci priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a je vedené pod ČVS-ORPZ-NR-OPP10-895/2021-P a Č.p. 365.21/1595. Po prijatí oznámenia polícia realizovala inštitút vykázania žalovaného zo spoločného obydlija na 14 dní. V návrhu žalobkyňa ďalej uviedla, že ak bude jej návrhu vyhovené, úplne sa tým vyrieši otázka jej ochrany pred násilím zo strany odporcu a dosiahne sa tak trvalá úprava pomerov medzi stranami sporu, preto nie je potrebné, aby podávala žalobu vo veci samej. Na základe uvedeného sa domnieva, že pomery účastníkov je potrebné upraviť nariadením navrhovaného neodkladného opatrenia tak ako uviedla v návrhu. Svoj návrh právne oprela o ustanovenie § 325 ods. 2 písm. e/ a § 325 ods. 2 písm. h/ Civilného sporového poriadku.

3. Neodkladné opatrenie predstavuje inštitút neodkladnej procesnej povahy, ktorým sa bezodkladne upravujú pomery účastníkov konania. Vzhľadom na charakter neodkladného opatrenia ako nástroja zabezpečujúceho úpravu pomerov v rozsahu odôvodnenom naliehavou potrebou, súd v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nevykonáva dôkazy a rozhoduje iba na základe skutočností a tvrdení uvedených v návrhu a na základe predložených listinných dôkazov, ktoré by mali hodnoverne osvedčovať stav tvrdený v návrhu. Základným predpokladom prípustnosti a dôvodnosti neodkladného opatrenia je tvrdenie a osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi účastníkmi konania a nevyhnutnosť bezodkladnej úpravy právneho vzťahu medzi nimi.

4. Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. V rámci civilného sporového konania je nariadenie neodkladného opatrenia možné iba na návrh a za splnenia zákonných predpokladov. Keďže súd rozhoduje v pomerne krátkej lehote podľa § 328 ods. 2 CSP a spravidla bez nariadenia pojednávania, bez výsluchu a bez vyjadrenia protistrany, z procesného hľadiska je zásadným determinantom obsah samotného návrhu. Náležitosti priamo vymedzuje ustanovenie § 326 CSP. Žalobkyňa musí súd opísaním rozhodujúcich skutočností presvedčiť o potrebe nariadiť neodkladné opatrenie v záujme dosiahnutia ochranného účelu, ktorý je pre tento inštitút charakteristický. Pred nariadením neodkladného opatrenia tak súd v celkovom kontexte požadovanej ochrany posudzuje, či je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, či navrhovateľkou tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov, či uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa žalobkyňa domáha (princíp efektívnosti), či navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, či právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality) a či sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (§ 324 ods. 3 CSP).

5. Cieľom neodkladného opatrenia spočívajúceho v nariadení zákazu vstupu do domu alebo bytu pri podozrení z násillia podľa ustanovenia § 325 ods. 2 písm. e/ CSP je poskytnúť ochranu ohrozenej osobe (obeti) zabránením kontaktu s páchatelom domáceho násillia alebo osobou dôvodne podozrivou z takéhoto konania. Pri nariadení neodkladného opatrenia musí mať súd za osvedčené dôvodné podozrenie z násillia na osobe, ktorá sa neodkladného opatrenia domáha a ktorá v tomto smere nesie dôkazné bremeno. Z predložených dôkazov musí mať súd za hodnoverne osvedčené, že osobná integrita navrhovateľky vykazuje znaky fyzického alebo psychického násillia. Takýmito dôkazmi môžu byť predovšetkým lekárske správy, trestné oznámenia, čestné vyhlásenia svedka incidentu a pod.

6. Obsah neodkladných opatrení v zmysle § 325 ods. 2 písm. f/ až h/ CSP boli prijaté v záujme ochrany jednotlivých osôb, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že je ohrozený ich život, telesná, duševná alebo sexuálna integrita, osobná sloboda alebo bezpečnosť. Primárnym účelom je zabránenie

akejkolvek formy rodovo motivovaného násillia alebo násillia v blízkych vzťahoch, ako sú fyzické násillie, obťažovanie, sexuálne násillie, prenasledovanie, zastrašovanie alebo iné formy nepriameho nátlaku. Chránenej osobe má byť v odôvodnených prípadoch poskytnutá okamžitá a efektívna súdna ochrana. Súd preto aj pri neodkladnom opatrení podľa § 325 ods. 2 písm. h/ CSP musí mať za osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity žalobkyne konaním osoby, proti ktorej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smeruje. Ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity sa taktiež osvedčuje lekárskymi správami, trestným oznámením, čestným vyhlásením svedkov a pod. Zákaz alebo obmedzenie priblíženia sa na určitú vzdialenosť ako menej závažné zásahy do osobných slobôd povinného, ex lege sú podmienené tým, že zakázaným správaním by telesná alebo duševná integrita žalobkyne mohla byť ohrozená. Aj túto skutočnosť však musí žalobkyňa pred nariadením neodkladného opatrenia relevantným spôsobom osvedčiť.

7. Pred nariadením neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e/ a aj písm. h/ CSP stačí ak je hodnoverne osvedčené dôvodné podozrenie z násillia, či už fyzického alebo psychického. Osvedčenie dôvodného podozrenia z násillia znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce), pričom postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Dôvodné podozrenie z násillia sa v týchto prípadoch preukazuje predovšetkým listinnými dôkazmi, keďže ide o konanie z hľadiska procesného maximálne zrýchlené.

8. V prejednávanej veci je predmetom konania návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby súd podľa ustanovenia § 325 ods. 2 písm. e/ CSP odporcovi zakázal dočasne vstupovať do bytu, v ktorom žalobkyňa býva od 04.12.2021 spoločne so žalovaným a súčasne, aby podľa ustanovenia § 325 ods. 2 písm. h/ CSP súd žalovanému zakázal približovať sa k žalobkyňi na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov.

9. Z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že žalobkyňa obýva byt na základe nájomnej zmluvy zo dňa 10.03.2003, pričom žalovaný k tomuto bytu, v ktorom ako maloletý býval spoločne s rodičmi, nemá žiaden právny vzťah a býva v ňom iba na základe existencie rodinného vzťahu k žalobkyňi, ktorá je jeho matkou a sama mu aj v minulosti niekoľkokrát umožnila bývať spolu s ňou. Naposledy tak urobila v decembri 2021, kedy opäť chcela žalovanému pomôcť a do bytu ho prijala. Z návrhu je tiež zrejmé, že žalovaný je problémový a to v súvislosti s vedením asociálneho spôsobu života, nadmerným požívaním alkoholu, drog a psychických problémov, pričom následkom toho sa správa vulgárne, oplzlo nadáva, robí krik, prejavuje sa aj agresívne vo vzťahu k veciam, ktoré ničí. Žalobkyňa v návrhu však netvrdí a ani ničím nepreukázala, že by dochádzalo k fyzickému alebo psychickému násilliu smerovanému voči nej a to ani vo forme prípadného vyhrážania sa takýto násillím. Žalobkyňa v minulosti a ani pri poslednom incidente, kedy žalovaný vykrikoval z balkóna a hádzal z neho veci a následne pod vplyvom alkoholu bol hlučný a vulgárny už vo vchode bytového domu a aj v jej byte neprivolala políciu (toto urobili susedia). Z úradného záznamu ORPZ v Nitre Č.p. 365.21/1595 zo dňa 31.12.2021 a potvrdenia zo dňa 31.12.2021 vyplýva, že žalobkyňa podala oznámenie o priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d/, e/ zákona č. 372/1990 Zb. na svojho syna, ktorý bol značne pod vplyvom alkoholu, nakoľko sa k nej správal hrubo, vulgárne jej začal nadávať, avšak k fyzickému napadnutiu z jeho strany nedošlo. Žalobkyňa nepredložila a vlastne ani netvrdila, že by pod vplyvom násilného konania žalobcu musela vyhľadať lekársku pomoc, privolať políciu, alebo, že by na syna za jeho správanie niekedy podala trestné oznámenie. V návrhu neoznačila resp. nepredložila ani žiadne čestné prehlásenie ďalších osôb, ktoré by vedeli potvrdiť násilnicke správanie žalovaného voči žalobkyňi, na základe čoho by bolo možné posúdiť jeho intenzitu.

10. Na základe uvedeného súd prvej inštancie konštatuje, že v čase rozhodovania neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle ustanovenia § 325 ods. 2 písm. e/ CSP absentuje jeho základný predpoklad aspoň osvedčenie určitého stupňa intenzity fyzického či psychického násillia zo strany žalovaného, ktorého by sa mal dopúšťať v byte voči žalobkyňi. Podľa názoru súdu preto žalobkyňa dostatočne neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neosvedčila také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu žalobkyne o jej zdravie alebo život a tiež neosvedčila skutočnosť, že by sa žalovaný dopustil fyzického alebo psychického násillia voči nej a to takej intenzity, ktoré sa pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa príslušných zákonných ustanovení vyžaduje. Problematická povaha žalovaného, ktorý pod vplyvom psychických stavov vyvolaných nadmerným požitím alkoholu a drog, kričí, rozčuľuje sa, vulgárne nadáva a vybija si agresivitu ničením rôznych

hmotných vecí, nenapĺňa intenzitu fyzického a psychického násilia, resp. hrozby násilia tak ako to zákon vyžaduje. Keďže dôkazné bremeno v tomto prípade zaťažuje samotnú žalobkyňu, bola na jej strane daná povinnosť hodnoverne osvedčiť, že jej osobná integrita vykazuje znaky fyzického alebo psychického násilia. Keďže ide o konanie z hľadiska procesného maximálne zrýchlené, stačilo by osvedčenie (nie dokázanie) skutočností, odôvodňujúcich dočasnú úpravu pomerov účastníkov, ktoré vyplývajú z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a pripojených listín, pričom postačuje, že osvedčená skutočnosť sa vzhľadom na všetky okolnosti javí súdu ako nanajvýš pravdepodobná.

11. Žalobkyňa k návrhu nepripojila žiadne listinné dôkazy, ktoré by tieto skutočnosti hodnoverne osvedčovali, či už by išlo o lekárske správy, trestné oznámenia, čestné vyhlásenia tretej osoby (v pozícii svedka incidentu) a pod. Pripojila len súhlas so sprístupnením jej mena, priezviska a telefónneho čísla, potvrdenie o vykázaní zo spoločného obydľia, úradný záznam OR PZ v Nitre, potvrdenie o oznámení priestupku, nájomnú zmluvu, dohodu o výmene bytov, rozhodnutie o invalidnom a vdovskom dôchodku. Potvrdenie OR PZ Nitra o podaní oznámenia na žalovaného vo veci priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a ani potvrdenie o vykázaní zo spoločného obydľia samé o sebe nie je možné považovať za dostatočné z hľadiska osvedčenia skutočností, odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie tak nemal z obsahu spisu, ako ani z návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia za osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity žalobkyne konaním žalovaného. Podľa názoru súdu, iba na základe tej skutočnosti, že žalovaný bol políciou vykázaný z bytu žalobkyne bez splnenia vyššie uvedených zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia nie je možné návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť, keď nedošlo k naplneniu hypotézy uvedenej v ustanovení § 325 ods. 2 písm. e/ CSP, t. j., že odporca je vo vzťahu k žalobkyňi dôvodne podozrivý z násilia.

12. Súd prvej inštancie nevzhladol potrebu dočasnej úpravy pomerov formou nariadeného neodkladného opatrenia ani v časti, v rámci ktorej sa žalobkyňa domáhala uložiť žalovanému, aby sa k nej nepribližoval na vzdialenosť kratšiu ako 50 metrov. V tejto súvislosti je potrebné vychádzať z predpokladu pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré je opatrením výnimočnej povahy, a preto je ho možné nariadiť iba v prípade, že vzťahy vyžadujú bezodkladnú dočasnú úpravu. Žalobkyňa, ktorá navrhovala vydať aj toto neodkladné opatrenie neuviedla v tomto smere rozhodujúce tvrdenia, a potrebu dočasnej úpravy pomerov ani nijako neosvedčila listinami, ktoré by odôvodňovali potrebu dočasnej úpravy pomerov navrhovaným spôsobom. Žalobkyňa tak, ako to urobila už viackrát v minulosti, môže i teraz žalovaného do bytu neprijať, keďže nie je povinná umožniť mu bývanie v byte, ktorý ona obýva na základe nájomnej zmluvy a môže tiež požiadať o zrušenie jeho trvalého pobytu na uvedenej adrese, čím sama môže zamedziť situáciám vyvolaným správaním žalovaného pod vplyvom alkoholu, ktoré na ňu nepochybne majú negatívny vplyv.

13. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh navrhovateľky (žalobkyne) na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný, a preto ho v celom rozsahu zamietol.

14. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 a § 262 ods.1 CSP, pričom odporcovi, ktorý bol v konaní úspešný, súd nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože mu v súvislosti s týmto konaním preukázateľne žiadne trovy nevznikli.

15.1. Proti tomuto uzneseniu podala včas odvolanie žalobkyňa, navrhujúc odvolaciemu súdu rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť ako nesprávne a nedôvodné a jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu vyhovieť. Medzi žalobkyňou a žalovaným existuje právny vzťah, rezultujúci z tej skutočnosti, že títo sú v postavení matka a syn. V predmetnom byte žili na základe toho, že žalovaný tu má evidovaný stále trvalý pobyt. Existenciu násilia, resp. jeho hrozbu preukázala práve vykázaním žalovaného políciou zo spoločného obydľia. Ide o také oprávnenie polície, kedy je možné osobu vykazať z bytu alebo domu, obývaného spoločne s ohrozenou osobou a aj z jeho bezprostredného okolia osobu, u ktorej možno na základe zistených skutočností očakávať útok na život, zdravie, slobodu alebo zvlášť závažný útok na ľudskú dôstojnosť ohrozenej osoby, najmä s poukazom na takéto predchádzajúce útoky.

15.2. Je pravdou, že v inkriminovaný deň políciu neprivolala, túto však privolali susedia, ktorí počuli žalovaného krik a jeho správanie, keď sa pod vplyvom alkoholu vracal domov. Políciu by privolala žalobkyňa aj sama, avšak veľmi sa bála, že žalovaný jej v takomto oznámení zabráni fyzickým útokom.

Zasahujúcim príslušníkom štátnej a aj mestskej polície povedala, že žalovaný sa takto správa dlhodobo, pričom ona sa jeho správania bojí. Aj počas jeho predošlých výčinov v byte sa radšej schovala vo svojej izbe, aby ho neprovokovala svojou prítomnosťou. Svojmu synovi sa snažila pomôcť, pretože žije asociálnym spôsobom života, t. j. pije, fetuje a je podmienene odsúdený za krádež alkoholu. Nie je pravdou, čo tvrdí súd, že nie som povinná umožniť mu bývanie v byte, ktorého som nájomníčkou, pretože žalovaný tu má stále trvalý pobyt a teda aj právo na to, aby bol do bytu vpustený. Je pravdou, že mu môžem zrušiť trvalý pobyt, čo však nie je možné okamžite, ale až po lehote 30 dní.

15.3. Reálne vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery je otázka voľnej úvahy súdu, ktorá však musí byť preskúmateľná. Konaním žalovaného dochádzalo k ohrozovaniu môjho života a zdravia, čo na mieste posúdila aj polícia. Rozhodnutie polície o vykázaní žalovaného nahrádza prvostupňovým súdom požadované čestné prehlásenia svedkov a prípadné lekárske správy z ošetrenia ako dôkazy násilného správania žalovaného. Násilné správanie žalovaného vlastne posúdila polícia, ktorá bola privolaná na miesto, a preto mám za to, že práve predmetné vykázanie žalovaného z bytu je preukázaním existencie násilia a hroziaceho nebezpečenstva. Potom, ako uplynie doba vykázania žalovaného, tento sa môže domáhať z titulu trvalého pobytu práva, aby bol vpustený do obydľia a násilie z jeho strany voči mne môže znova vzplanúť. Rovnako je to aj s právom žalovaného približovať sa ku mne, kdekoľvek ma stretne, prípadne ma môže aj napadnúť z pomsty za vykázanie zo spoločného obydľia.

15.4. Doterajšie správanie žalovaného voči nej vzbudzuje jej odôvodnené obavy jeho ďalšieho násilného správania. Práve vykázanie žalovaného políciou je dostatočným a adekvátnym dôvodom na ochranu jej života a zdravia nariadením požadovaného neodkladného opatrenia. Po vykázaní žalovaného ju polícia vypočula k správaniu sa žalovaného a vec sa vedie na OO PZ Nitra Kalvária pod č.p. 365.21/1595, ORPZ-NR-OPP 10-895/2021-P.

16. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie bez prejednaní veci na nariadenom odvolacom pojednávaní (v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a návrhu žalobkyne v plnom rozsahu vyhovel.

17.1. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zmenu.

17.2. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

17.3. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

17.4. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

18.1. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

18.2. Podľa § 326 ods. 2 CSP k návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

18.3. Podľa § 327 CSP ak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahuje predpísané náležitosti alebo je nezrozumiteľný, alebo neurčitý, súd taký návrh odmietne, ak ide o také vady, ktoré bránia pokračovaniu v konaní; ustanovenia o odstraňovaní väd sa nepoužijú.

18.4. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

18.5. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

19. Podľa Čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

20. Podľa § 325 ods. 2 písm. e/ a h/ CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť, aby nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia; sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

21. Uvedené neodkladné opatrenia sú účinným prostriedkom preventívneho riešenia problematiky násillia a patria medzi právne nástroje, ktoré umožňujú rýchlu právnu úpravu situácie, ktorá smeruje k ochrane osôb, ktoré sa ocitnú v pozícii obetí domáceho násillia. Právo nebyť vystavený násilliu alebo jeho bezprostrednej hrozbe je základným ľudským právom. Právo každej osoby na ochranu pred akoukoľvek formou násillia vyplýva nielen z Ústavy Slovenskej republiky, ale aj z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, medzi ktoré patrí najmä Všeobecná deklarácia ľudských práv, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Deklarácia OSN o odstránení násillia páchaného na ženách a iné. Za násillie je pritom potrebné považovať akýkoľvek útok vedený voči fyzickej osobe alebo aj psychickej integrite človeka, ktoré spôsobuje tejto osobe ujmu.

22. V súvislosti s domácim násillím je preto mimoriadne dôležité minimalizovať kontakt násillníka s obeťou, keďže najvhodnejší priestor má násillník v domácom prostredí obeť. Z uvedeného dôvodu boli aj sformulované neodkladné opatrenie v zmysle § 325 ods. 2 písm. e/ a h/ Civilného sporového poriadku, ktorých účelom je poskytnúť ohrozenej strane neodkladnú ochranu, prípadne zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jej postavenia aj za cenu, že skutkový stav veci nie je náležite zistený.

23. Pred nariadením neodkladného opatrenia podľa ustanovenia § 325 ods. 2 písm. e/ a h/ CSP preto postačuje, ak je osvedčené dôvodné podozrenie z násillia alebo možnosť ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity. Osvedčenie dôvodného podozrenia z násillia alebo možného ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce), pričom postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Dôvodné podozrenie z násillia a možnosť ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity sa v takomto prípade preukazuje predovšetkým listinnými dôkazmi, keďže ide o konanie z hľadiska procesného maximálne zrýchlené.

24. Násillie možno vo všeobecnosti definovať ako úmyselné použitie fyzickej sily alebo moci, buď len pravdepodobne ohrozené alebo skutočné, proti osobe alebo proti určitej skupine alebo spoločenstvu, ktoré buď má za následok alebo má vysokú pravdepodobnosť následok poranenia, smrť, psychickú škodu a podobne. Násillie znamená najčastejšie označenie jednorazového fyzického aktu, resp. postupu, pri ktorom človek spôsobuje ujmu druhému človeku. Iná charakteristika násillia hovorí o akýchkoľvek atakoch, vrátane zanedbávania, ktoré ovplyvňujú život, fyzickú a psychickú integritu alebo slobodu jednotlivca, alebo poškodzujú rozvoj jeho osobnosti. Neodmysliteľnou kategóriou násillia je bolesť a hrozba bolesti. Násillie, ktoré spôsobuje bolesť, je zdrojom bezmocnosti obeť a súčasne prejavom prežívania moci páchatel'a násillia nad svojou obeťou. Násillie sprevádzané spôsobovaním bolesti je prejavom prežívania moci páchatel'a násillia nad svojou obeťou, ktorá je v týchto prípadoch bezmocná. Táto bezmocnosť býva častým cieľom páchatel'a, ktorému tento fakt prináša istú formu uspokojenia - ide o podrobenie obeť (uznesenie NS SR sp. zn. 5MCdo 10/2012 zo dňa 15.10.2012).

25. Pojem integrita je z jazykovedného hľadiska definovaný ako celistvosť, neporušenosť, osobná istota a bezpečnosť, pričom k ohrozeniu alebo narušeniu telesnej alebo duševnej integrity človeka dochádza pôsobením násillia. Pojem násillia ako taký nie je nikde vo všeobecne záväznom právnom predpise formulovaný, avšak jeho základným charakteristickým znakom je úmysel. Násillie je následkom istého druhu ľudského konania, ktoré je zámerné. Ide o telesnú, aj duševnú ujmu. Hoci definície násillia sú rozdielne, spájajú ich aj spoločné črty. Násillím je každá forma ubližovania, prejavu nadvlády, vyhrážania sa, zneužívania moci, fyzického a sexuálneho nátlaku. Násillie nie je konflikt, v konflikte sa stretnú rovnocenné strany, kým násillie je, keď jedna strana zneužije prevahu moci. Násillím je každý čin, ktorého následkom je, že obeť robí niečo, čo nechce robiť, alebo jej bráni robiť niečo, čo chce robiť, prípadne v nej vyvoláva strach. Násillie nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastrašovanie, slovné vyhrážky a psychické násillie môžu mať rovnako silné následky. Psychické násillie je každé správanie, ktoré priamo narúša slobodnú vôľu a sebaúctu iného človeka. Nezanecháva síce žiadne viditeľné poranenia, napriek tomu môže byť najhoršou formou násillia. Je zvlášť účinné, ak sa spája s fyzickým násillím. Osobitnou formou násillia je sekundárna viktimizácia - druhotné ubližovanie. Násillím je aj nezabránenie násilliu (uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 07.12.2018 sp. zn. 9Co/358/2018).

26. Obsah neodkladných opatrení požadujúcich zdržať sa určitého konania v súvislosti s ochranou integrity ohrozenej osoby vychádza zo znenia čl. 3.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 606/2013 z 12.06.2013 o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach. Ide o opatrenia vydané v záujme ochrany jednotlivých osôb, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že je ohrozený ich život, telesná, duševná alebo sexuálna integrita, osobná sloboda alebo bezpečnosť. Primárnym účelom je zabránenie akejkoľvek formy rodovo - motivačného násillia alebo násillia v blízkych vzťahoch, ako sú fyzické násillie, obťažovanie, sexuálne násillie, prenasledovanie, zastrasovanie alebo iné formy nepriameho nátlaku. Súd musí mať za osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľa konaním osoby, proti ktorej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smeruje. Chránenej osobe musí byť v odôvodnených prípadoch poskytnutá okamžitá a efektívna súdna ochrana.

27. Z obsahu spisu v prejednávanej veci je zrejmé, žalobkyňa sa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia voči žalovanému, ktorý je jej synom, z dôvodu, že so žalovaným od 04.12.2021 žije v jednom byte, pričom dňa 31.12.2021 žalovaného nahnevalo, že ľudia na sídlisku púšťajú ohňostroj, začal kričať a z okna vulgárne nadávať. Z balkóna vyhodil reproduktor a hrniec. Pretože žalovaný bol veľmi rozčúlený, zo strachu sa zatvorila vo svojej izbe a nevychádzala von, aby ho ešte viac nevyprovokovala. Žalovaný potom odišiel niekam von a vrátil sa pod vplyvom alkoholu, bol hlučný, vulgárny a v byte jej nadával a kričal. Kvôli takémuto správaniu susedia privolali políciu, ktorá ju vypočula, s tým, že sa začalo konanie vo veci priestupku proti občianskemu spolunažívaniu. Po prijatí oznámenia polícia realizovala inštitút vykázania žalovaného zo spoločného obydlija na dobu 14 dní.

28. Odvolací súd s poukazom na uvedené ako aj tú skutočnosť, že nevzhladol dôvody pre potvrdenie a ani pre zrušenie napadnutého uznesenia, aplikoval procesný postup v zmysle § 388 CSP, na základe ktorého zmenil napadnuté prvoinštančné uznesenie v tom rozsahu, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Na rozdiel od súdu prvej inštancie je odvolací súd toho názoru, že žalobkyňa ako navrhovateľka ňou požadovaného neodkladného opatrenia v dostatočnom rozsahu osvedčila základné predpoklady pre jeho nariadenie. Z prednesov žalobkyne a relácie od štátnej polície je zrejmé, že vyvstáva potreba dočasnej úpravy pomerov, ktorá má zabrániť psychickému násilliu žalovaného voči žalobkyni.

29. Násillím je každý čin, ktorého následkom je to, že obeť robí niečo, čo nechce robiť, resp. sa jej bráni robiť niečo, čo chce robiť. V danom prípade prítomnosť žalovaného v byte žalobkyne vyvoláva odôvodnené obavy o jej zdravie a život kvôli správaniu jej syna, najmä pod vplyvom alkoholu. Takáto forma násillia podľa názoru odvolacieho súdu sa nemusí prejavovať iba vo forme priameho fyzického kontaktu s obeťou, ale postačia vyhrážky a zastrasovanie. Psychické násillie síce nezanecháva žiadne viditeľné poranenia, pričom môže ísť za určitých okolností o najhoršiu formu násillia. Dôkazom o existencii psychického násillia vo vzťahu k žalobkyni, ktoré zakladá odôvodnený postup podľa § 325 ods. 2 písm. f/ CSP je aj samotné vedenie priestupkového konania voči žalovanému pre podozrenie zo spáchania priestupku voči občianskemu spolunažívaniu OR PZ v Nitre č. ORPZ-NR-OPP10-895/2021-P a č. p. 365.21/1595.

30. Odvolací súd vzhladol za dôvodný aj návrh žalobkyne na nariadenie ňou požadovaného neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm. h/ CSP, spočívajúci v uložení zákazu žalovanému priblížiť sa k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov a to v kontexte tých istých dôvodov ako v prípade vyhovenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm. f/ CSP.

31. Podľa § 396 ods. 2 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie.

32. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods.2 a § 255 ods. 1 CSP tak, že ich náhradu žalobkyni nepriznal, pretože jej žiadne trovy pred súdom prvej inštancie ani pred odvolacím súdom nevznikli.

33. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).